

BERGEN KOMMUNE

Byrådsleders avdeling/Kontor for skjenkesaker

Notat

Saksnr.: 200404502-4
Emnekode: SFS-0012
Saksbeh: GRGA

Til: Byrådsleders avdeling

Kopi til:

Fra: Kontor for skjenkesaker

Dato: 28. april 2005

Høringsuttalelse vedrørende endringer i forskrift av 11. desember 1997 nr 1292 om omsetning av alkoholholdig drikk m v.

Hva saken gjelder:

Arbeids- og sosialdepartementet sendte 1. mars 2005 ut på høring et forslag til endringer i alkohollovens forskrifter.

Høringsfristen er satt til 1. mai 2005. Forskriftsendringen består av en tilpasning av forskriftene til de endringer som allerede er vedtatt i alkoholloven. Dernest foreslår departementet å endre en del andre bestemmelser i forskriftene, bl.a. bestemmelsene om kontroll, gebyrer, alkoholreklame m.v.

Byrådet bes ta stilling til det fremlagte forslag til høringsuttalelse.

Anbefalt forslag fra Kontor for skjenkesaker

Byrådet slutter seg til saksutredningen som høringsuttalelse fra Bergen kommune.

Gro Gaarder
kontorsjef

Saksutredning:

Bergen kommune stiller seg i utgangspunktet positiv til de foreslåtte endringer i forskriftene til alkoholloven, likevel slik at vi har merknader til noen av de forslag som er fremmet.

Vår høringsuttalelse er lagt opp kronologisk i forhold til høringsnotatet. For å få en så konsentrert høringsuttalelse som mulig vil en nedenfor kun gi kommentarer i forhold til de punkter der det blir bedt om tilbakemelding og i forhold til de punkter vi ønsker å kommentere.

1. Tiltak/ Overgangsbestemmelser

Ved ikrafttreddelsen av de nye bestemmelsene i alkoholloven og i forskriftene er det av stor viktighet at det blir utarbeidet en kortfattet og lett forståelig veileder til alle bevillingshavere. Denne veiledningen bør utarbeides av sentrale myndigheter, dvs. departementet eller direktoratet. Orienteringen må legges ut på internett og det må trykkes opp en liten veileder. Veiledningen må være klar i rimelig tid før ikrafttreddelsen.

Det vil føre til en uforholdsmessig stor utgift for det offentlige om hver enkelt kommune skal lage sitt eget informasjonsopplegg overfor bevillingshaverne. Sentrale punkter i informasjonen må være en gjennomgang av de nye bestemmelsene som har betydning for bevillingshaverne og deres utøvelse av bevillingen. Kommunene må også gis informasjon om hvordan gebyret for 2005 skal beregnes. Spesielle utfordringer oppstår ved at man kan få forskjellige gebyrsatser for deler av året hvis også reglene om gebyrfastsettelse får anvendelse fra 1. juli 2005.

Kap 2. Kontrollsystemet

2.1.1 Kommunens kontroll

I høringsutkastet blir det foreslått å videreføre forskriftens § 10-6 hvor det blir listet opp en del tema som kontrollene bør inneholde. Bergen kommune har tidligere tilkjennegitt sitt synspunkt som tilsier at bestemmelsen om kontrollenes innhold bør opprettholdes. I tillegg til de vi allerede har uttalt vil vi slutte oss til utvidelsen av bestemmelsens virkeområde. Når kontrollmyndigheten nå får adgang til å kontrollere varelager, regnskaper og om virksomhetene har internkontroll mv er det av stor betydning at kommunen som kontrollmyndighet kan legge inn dette som elementer i kontrollene.

Endringene av redaksjonell karakter som at kontrollutvalget byttes ut med kommunen har en ingen merknader til.

2.1.2. Frekvens

Dagens ordning med at hvert sted skal kontrolleres minst tre ganger pr. år foreslås byttet ut med en ny ordning der hvert sted skal kontrolleres minst en gang pr. år, samtidig som det totale antall kontroller skal være minst tre ganger så mange som antall bevillinger. En leser forslaget til endring slik at det skal være tre ganger så mange kontroller som det er bevillinger både i forhold til salgsbevillinger og i forhold til skjenkebevillinger. De nye bestemmelsene bør ikke gi rom for at alle bevillinger regnes sammen slik at man i teorien kan stå igjen med en kontroll på alle butikkene og de øvrige kontroller blir utført på skjenkestedene.

Det er viktig at også salgsstedene får et minste antall kontroller. Dette bør reguleres gjennom forskriftene til alkoholloven, og ikke være opp til den enkelte kommune å velge bort alle kontroller på salgsstedene.

Departementets antar at innføringen av et internkontrollsystem vil kunne gi indikasjoner på om det er behov for hyppige kontroller på stedet eller ikke. En kan dessverre ikke si seg enig i departementets noe optimistiske tankerekke hva angår effekten av et internkontrollsystem. Ut fra et slikt system vil det være vanskelig å "kalibrere" antall kontroller på de forskjellige stedene.

2.1.3 Rutiner/ saksbehandling

Forholdet mellom åpne og anonyme kontroller er alltid et tema som er gjenstand for diskusjon. Fordelene med åpne kontroller, der kontrolløren (e) legitimerer seg når de ankommer skjenkestedet er vel størst sett fra bevillingshavers side. Kontrolløren og bevillingshaver vil se de samme tingene og det er dette om blir anmerket i kontrollrapporten. Denne type kontroller åpner for en konstruktiv dialog mellom bevillingshaver og kontrollmyndigheten på en annen måte enn det man finner ved anonyme kontroller.

Ved anonyme kontroller vil observasjonene til bevillingshaver og kontrollører ikke i så stor grad være sammenfallende. Kontrollørene vil ha gjort seg sine betraktninger om stedet og om praktiseringen av regelverket knyttet til bevillingen på et tidspunkt som i de fleste tilfeller ligger forut for det tidspunkt da de tar kontakt med bevillingshavers representant.

For, i størst mulig grad, å imøtekomme det som har vært bransjens innvendinger mot anonyme kontroller, uten å gå på akkord med denne måten å utføre kontrollene på, har vi utviklet vår egen lokale tilnæringsmåte.

Anonyme kontroller utføres på vanlig måte. Dersom kontrolløren (e) oppdager alvorlige brudd på alkoholloven, f. eks skjenking til åpenbart beruset, skjenking til mindreårige el.l. observerer kontrollørene dette over tid, hvis det er nødvendig. Bevillingshaver/ ansvarshavende blir kontaktet. Den eller de personene som merknaden gjelder blir forevist til denne personen. Dette sikrer at både kontrollører og en fra stedet har sett gjesten som forholdet gjelder.

Vi har funnet ut at dette er viktig, fordi bevillingshaver da får se gjesten og selv kan vurdere gjestens tilstand, alder etc og fordi de da selv kan se hvilket tilfelle rapporten omhandler. Effekten vi får ved å avslutte kontrollen på denne måten er langt større enn ulempene ved å fortsette kontrollen og etterpå fortelle ansvarshavende at en gjest som gikk for 20 minutter siden var åpenbart beruset. Ved å avslutte kontrollen for å påvise en åpenbart beruset gjest har vi fått et godt grunnlag for vår reaksjon. Å fortsette kontrollen i påvente av at det skal skje ytterligere brudd på alkoholloven syntes vi er unødvendig.

Vår oppfatning er at vi er best tjent med et system der gjestene blir forevist bevillingshaver/ ansvarshavende. I tillegg til dette har vi utarbeidet kontrollrapporter som består av tre deler. Kontrollørene fyller alltid ut kontrollskjemaet før de forlater skjenkestedet etter endt kontroll. Ansvarshavende på stedet, signerer på skjemaet. Signaturen gir ikke uttrykk for at denne er enig i det som står i rapporten, men er en underskrift som bevitner at det har vært en kontroll.

En kopi av kontrollrapporten overleveres ansvarshavende før kontrollørene forlater stedet. Fordelen med denne ordningen er at bevillingshaver på et tidlig tidspunkt får innblikk i

kontrollrapporten. I de tilfeller der det er merknader til kontrollen skriver kontrollørene i feltet for merknader at en tilleggsrapport vil bli ettersendt.

Dersom rapporten avdekker grove brudd på bestemmelsene og det blir skrevet en tilleggsrapport blir en kopi av rapporten og tilleggsrapporten oversendt bevillingshaver innen en uke etter utført kontroll. Hvis det avdekkes mindre grove overtredelser oversendes ikke kopier av rapportene, da det på det utleverte eksemplaret av rapporten står trykket på at bevillingshaver har en frist på to uker til å komme med merknader til rapporten.

Vi er godt fornøyd med den løsningen vi har valgt. Den er kostnadseffektiv. Ved at vi leverer kopier av rapportene umiddelbart etter utførelse av kontrollen, elimineres en bearbeiding og en utsendelse av over 90 % av rapportene. Vi behøver bare å sende ut de rapporter der det er skrevet tilleggsrapporter. For å sikre oss sender vi også en kopi til bevillingshaver av alle rapporter som kan føre til en merknad. Bevillingshaver gis i hht de vanlige forvaltningsrettslige prinsipper anledning til å komme med sin uttalelse før reaksjonen blir fastsatt. Bevillingshaver kan da ved å sammenligne den første rapporten som ble overlevert ved kontrollens slutt og den sist tilsendte kopien av rapporten etter kontrollen se at de er sammenfallende og at kontrollørene ikke har føyet til forhold som ikke ble nevnt under gjennomgangen ved avsluttet kontroll.

Vi har gode erfaringer med vårt system. Andre kan ha sine måter. Effekten er også at bevillingshaverne har stor tillit til det arbeidet som vi utfører. Vi har veldig sjelden diskusjoner med bevillingshaverne om det eller det ble anmerket under kontrollen. Det ligger i sakens natur at kommunen og bevillingshaverne ikke alltid er enige i de vurderinger som blir gjort. Klagesaker etter at bevillinger har blitt inndratt på grunn av brudd på alkohollovens bestemmelser har vi nesten ikke hatt. I fjor hadde vi f.eks fire inndragninger. Inndragningsperiodene var fra 1 uke til tre uker. Ingen av vedtakene om inndragning av bevillingen ble påklaget.

Bergen kommune har ingen behov for å få utvidet fristen for å oversende kontrollrapporten til bevillingshaver. Ved å ha et effektivt system og gode rutiner for tilbakerapportering fra kontrollørene er fristen på en uke tilstrekkelig.

Departementet ber om tilbakemelding på kommunenes erfaringer med å sende rapportene via sosialtjenesten. I Bergen kommune har vi ingen erfaring på dette området. Grunnen er at vi sender disse sakene gjennom kontrollutvalget før de oversendes byrådet. Vi kan ikke se at det kan være noen avgjørende momenter for å opprettholde ordningen med at sakene skal sendes via sosialtjenesten. I våre dager har sosialtjenesten også helt andre muligheter til å gjøre seg kjent med hva som foregår på felter som de har særskilte interesser av å gjøre seg bedre kjent med. Bruk av forskjellige saksbehandlingssystem, internett osv bidrar til at dett er enkelt.

Begrensingen av tilgang til børsnoterte aksjeselskapers regnskaper vil ikke skape praktiske problemer for oppfølgingen av den nye hjemmelen som sikrer tilgang til bevillingshavers regnskaper. Det dreier seg om få bevillinghavere. Selskapene de representerer er så store og uoversiktlige at innsyn i deres regnskaper nok vil kreve langt større kompetanse enn det vi i dag innehar. I tillegg til at begrensningen syntes hensiktsmessig er den også praktisk, sett fra bevillingsmyndighetens side.

2.2 Forskrifter om internkontroll

Bergen kommune har tidligere signalisert at vi ikke tror at bestemmelser om internkontroll vil ha den ønskede effekt. Kravet vil bare føre til at antall brudd på alkohollovens bestemmelser vil øke, da mange virksomheter ikke evner å etterkomme kravet om en internkontroll.

Hvis det innføres en internkontrollordning må den utformes slik at den ikke blir byrdefull for bevillingshaverne.

Bergen kommune vil igjen påpeke viktigheten av at reglene om internkontroll blir gjort veldig enkle å forstå og svært konkrete mht. utforming av internkontrollen. Uten en detaljert veileder som helt konkret gir eksempler på hvordan internkontrollsystemet skal utformes vil det være liten hjelp i å ha en forskrift som er såpass generell som den foreslåtte. En kan ut fra den foreslåtte ordlyden se for seg at det kan bli rom for mange diskusjoner med bevillingshavere i hvilket omfang internkontrollen skal dokumenteres.

Innføringen av denne bestemmelsen bør ledsages av en overgangsbestemmelse. Hvordan kan en ellers få sendt ut informasjon til bevillingshaverne og få dem til å gjennomføre de nødvendige tiltak?

Bergen kommune foreslår at departementet/ direktoratet utarbeider en veileder. Hver kommune må få tilsendt et antall veiledere som kan distribueres til bevillingshaverne, veilederen må også legges ut på internett. Ved å utarbeide en generell veileder sikrer man seg at internkontrollforskriften blir likt praktisert i hele landet, samtidig som hver enkelt kommune spares for et ressurskrevende arbeide med å utforme noe mer konkret som bevillingshaverne kan benytte i sitt videre arbeide.

Hvordan har man sett for seg at administrasjonene i de enkelte kommuner skal kunne gi den nødvendige informasjon om utarbeidelse av internkontrollrutiner ute i de enkelte virksomheter? Det er kommunene som vil få spørsmål fra bevillingshaverne og da bør de få svar på hvordan dette skal gjennomføres.

Departementets forslag om å avgrense plikten til å ha et internkontrollsystem til permanente bevillinger og til bevillinger gitt for en enkeltanledning § 1-6 er i utgangspunktet hensiktsmessig. Bergen kommune deler departementets oppfatning om at store enkeltarrangementer bør underlegges internkontrollforskriften. Vi ser likevel at det er en del arrangementer etter § 1-6 i alkoholloven er så små at det ikke er naturlig at de omfattes av forskriften. Vi ser også at det er en del store steder som får bevilling etter § 1-6 ikke nødvendigvis behøver å være omfattet av bestemmelsen. Et godt eksempel er et tilfelle vi har akkurat nå. Color Line som skal ha åpent skip ved kai i Bergen 27. april. Her bør vi kunne formode at de har et internkontrollsystem som er så godt at det ikke er nødvendig å pålegge slike søkere å dokumentere at de oppfyller kravene i internkontrollforskriften.

Forskriften gir ikke noe konkret svar på hvordan departementet ser for seg at kontrollmyndigheten skal kunne kontrollere om virksomheten faktisk etterlever internkontrollforskriften. Her bør departementet/ direktoratet også ha en sentral veileder rolle overfor kommunene.

3. Inndeling av alkoholholdig drikk i ulike kategorier – ny systematikk

Inndelingen i de nye alkoholgruppene hilses velkommen. De er praktiske fordi alkohol blir nå gruppert etter styrken, ikke bare etter produksjonsmåte.

Om endringene er praktiske i forhold til inndelingen er de langt mindre praktiske i forhold til begrepsbruken. De forskjellige bevillingskategoriene blir veldig lange og uhåndterbare i forhold til dagens begreper øl, vin og brennevin.

En vil på nytt be departementet å vurdere om dette kan gjøres enklere gjennom en inndeling i grupper eller klasser, ledsaget av tall eller bokstaver. Det er ikke få meter med tekst man må skrive i løpet av et år for å holde seg til de nye betegnelsene.

3.3 Forskriftens § 5A-3 , annet ledd.

Bergen kommune stiller seg bak forslaget om å flytte og endre bestemmelsen slik at det etter endringen vil gå helt klart frem av det nye 2. leddet i § 4-2 at all drikk som inneholder mellom 2,5 og 4,7 volumprosent alkohol skal plasseres slik at de ikke kan forveksles med alkoholfri drikk. Denne endringen er viktig da erfaringene vi har fra kontrollene er at det har vært et lite problem at disse bestemmelsene ikke har vært samlet.

4 BEVILLINGSGEBYRENE

Bergen kommune merker seg at debatten omkring bevillingsgebyrene stadig vender tilbake. Bergen kommune mener at bestemmelsene om bevillingsgebyr i utgangspunktet burde være utformet slik at en endring av gebyrsatsene ikke er avhengig av en forskriftsendring. Dette kan gjøres ved å linke størrelsen på gebyret til konsumprisindeksen eller en annen tjenlig indeks.

Departementet uttaler i høringsnotatet at gebyret ikke er øremerket, men at man ved departementets beregning av gebyrets størrelse ser hen til forventede kostnader ved behandling av bevillingssøknaden og kontroll med utøvelse av bevillingen.

I 2004 i Bergen var inntekten på forskjellige gebyrer, som beregnes etter alkoholloven, kr. 4,2 mill mens utgiftene til kontroll og søknadsbehandling m.v var på kr. 3.5 mill.

I perioden fra 1993 til 2005 har antall skjenkebevillinger har øket fra 110 til nesten 300. Budsjettet for kontroller har kun øket fra kr. 500.000,- til 540.000,-.

Vi støtter forslaget om en økning av gebyret i tråd med konsumprisindeksen, men det viktigste for oss er at det blir innført et søknadsgebyr.

Vi ser i løpet av året at det er stadig flere nye og eksisterende bevillingshavere som søker om bevillinger eller om tillatelser til endringer i eksisterende bevillinger. I en rekke tilfeller har vi mye arbeid med disse søknadene. En del av de søknadene vi får inn returneres ubehandlet. Ubehandlet fordi søker ikke har gitt de opplysninger som er nødvendige for å behandle søknaden. Slike søknader som dette legger beslag på en del ressurser som heller kunne vært anvendt til annet og mer konstruktivt arbeide.

Noen bevillinghavere legger også et uforholdsmessig stort beslag på saksbehandlerkapasiteten. Vi ser at nå når det har spredt seg i bransjen at det er fullt mulig å overdra en virksomhet til et nytt selskap for deretter å slå det tidligere driftsselskapet konkurs

så gjøres dette og antallet søknader om nye bevilninger etter overdragelser har øket. Saksbehandlingen av søknader om nye bevilninger utgjør nå en vesentlig del av den totale mengden saker som behandles ved Kontor for skjenkesaker i løpet av ett år.

Andre bevilningshavere søker om den ene endringen etter den andre. Dette er endringer som må behandles i kommunen. I vinter har vi for eksempel fått to søknader fra samme bevilningshaver. Den ene gjaldt utvidelse av personantallet ved uteserveringen, den siste gjaldt utvidelse av skjenkearealet og antall personer. Begge endringene var av en slik karakter at de krevde politisk behandling.

I stedet for å øke avgiftssatsene ut over en økning tilsvarende stigningen i konsumprisindeksen, kan vi derfor tenke oss å foreslå at det blir anledning til å ta et søknadsgebyr på kr. 3.000,- for endringer i eksisterende bevilninger og et gebyr på kr. 5.000,- for behandling av søknader om nye bevilninger.

I Bergen kommune har vi lenge vært opptatt av om skjenke- og salgsstedene avgir korrekte rapporter mht den faktiske omsetningen ved de steder som har bevilning.

For å sikre at de omsetningstall som blir innrapportert til kommunene er så korrekte som mulig foreslår vi en ordning som er lik den vi i dag har for selvangivelser.

Alle produsenter/ distributører av alkoholholdig drikk skal ved årets slutt sende inn tall til den respektive kommune som viser hvor mange liter øl, vin og brennevin den enkelte bevilningshaver har fått levert i løpet av året.

Kommunen lager en foreløpig beregning basert på disse opplysninger og sender en foreløpig beregning over til bevilningshaver. Bevilningshaver gis anledning til å korrigere eventuelle avvik før han underskriver og sender den endelige oppgaven i retur til kommunen.

Når et slik system kan fungere i forhold til lønns- og trekkoppgaver og utstedelse av selvangivelser bør det, nå med alle de tekniske hjelpemidlene vi har, være mulig å få til et tilsvarende system for beregning av bevilningsgebyrer.

Vi har stor tro på at en del tilfeller av underrapportering blir eliminert. Vi vet ikke pr. i dag om dette er et problem eller hvor stort det eventuelt er, men en slik løsning som skissert vil i alle tilfeller virke mer effektivt for bevilningshaverne og kanskje også for kommunen.

6. Register med opplysninger om innehavere av bevilninger etter alkoholoven.

Bergen kommune støtter forslaget om å opprette et landsomfattende register som viser bevilningsrettigheter. Systemet må inneholde alle relevante opplysninger om bevilningshaver. Det er en klar forutsetning at opplysninger om vandel og andre opplysninger underlagt taushetsplikt ikke blir lagt ut på nettet.

Likeledes må registrert hvile på en så enkel teknisk plattform som mulig, slik at systemet både blir enkelt og lett å oppdatere. Siden kommunen selv blir ansvarlig for å oppdatere systemet, er det viktig at det inneholder opplysninger som gjør at kommunen kan ha god nytte av det. Hvis systemet bare blir en ny arbeidsoppgave og bare et nytt system som må oppdateres vil det fort miste noe av sin praktiske nytte.

En kan tenke seg at et slikt system kan benyttes som en effektiv informasjonskanal for bevilningshavere, bevilningmyndigheter, pressen og offentligheten. I Bergen ønsker vi et slikt

register velkommen og vi ønsker at kommunene blir tatt med på råd når det gjelder den endelige utformingen av det. I Stockholm har de et restaurantregister som har mange søkealternativer. Vi kan tenke oss et register tilsvarende dette, men med tillegg av opplysninger om totalt skjenkeareal og totalt antall plasser. Dette ønskes så oppdelt i antall plasser og areal inne og ved uteserveringer.

Et slikt register vil nødvendigvis ikke kunne være 100% oppdatert til enhver tid. Ved overdragelser, jfr. alkoholovens § 1-10, driver den nye eieren på den tidligere eiers bevilling i inntil tre måneder. Registeret må bygges opp slik at det er plass til, på en eksisterende bevilling, å legge inn opplysninger om når overdragelsen fant sted samt opplysninger om hvem som har overtatt den.

Registret bør også utformes slik at det går frem hvem som har tatt sine bevillinger i bruk og hvem som ikke har gjort det. Vi har nesten alltid noen steder som har fått tildelt bevilling, men som ikke har tatt denne i bruk av forskjellige grunner. Det kan være at hotellet ikke er ferdig bygget, at det har vært brann i lokalet osv.

7 REKLAMEFORBUDET

Den foreslåtte endring i § 9-1 er ingen realitetsendring, men en klargjøring av hva reklameforbudet faktisk omfatter. Den foreslåtte ordlyden i bestemmelsens 1. ledd vil åpne opp for mange uoverensstemmelser med næringen i vid forstand.

Bergen kommune har tidligere bedt Rusmiddeldirektoratet om å utarbeide en veilede hvor det blir gitt eksempler på hva som er forbudt alkoholreklame og hva som ikke regnes som alkoholreklame og som derved er tillatt. Det viste seg at dette ikke var enkelt. Rusmiddeldirektoratet avholdt en del møter i sakens anledning bl.a. med bryggeriforeningen. Resultatet av arbeidet var magert. Det ble ikke laget noe materiell som kunne gi en visuell veiledning om hva som var tillatt og hva som var forbudt.

Den veilederen som direktoratet har gitt ut er for generell og for lite tilpasset den praktiske veden som bevillingshaverne og vi andre lever i.

Vi mener at dette arbeidet må gjenopptas og at alle kommuner og bevillingshavere må få et eksemplar av veilederen. Vi mener at de statlige myndigheter må kunne gi konkret veiledning til kommunene i saker som angår reklame. Feltet er komplisert og det er ikke hensiktsmessig at hver enkelt kommune nærmest lager sine egne regler så lenge loven inneholder bestemmelser som er like for hele landet.

8 ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN

Bergen kommune støtter departementets standpunkt om at det ikke er ønskelig å foreslå at det utarbeides forskriftsbestemmelser om alkoholpolitisk handlingsplan.

9 SERVERING AV BRENNEVIN/COCKTAILS

Departementet har i brev av 09.03.05 meddelt at forslaget til endringer i § 1-9 om servering av brennevin/ cocktails ikke opprettholdes. Høringsinstansene blir bedt om å komme med synspunkter på om det er andre måter bestemmelsen kan forbedres på.

Sosialdepartementet har i brev av 13.01.99 til Bergen kommune uttalt følgende om Cocktails:

"Alkoholoven inneholder ingen legaldefinisjon av "cocktail", men man forstår gjerne "cocktail" som en betegnelse på drikker som inneholder to eller flere typer brennevin, en blanding av brennevin og vin (eller sterkvin) eller lignende."

Dette er en definisjon som bør endres. I prinsippet åpner den opp for at det kan serveres brennevin i langt større mengder enn 4 cl, bare man blander to eller flere sorter. Selvfølgelig må den som skjenker påse at det ikke skjenkes til åpenbart berusede, eller på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart beruset m.v. Likevel åpner departementets forståelse av begrepet cocktail opp for blanding av drikker som tradisjonelt sett ikke er i nærheten av å være det som bransjefolk kaller cocktail.

De fleste baransatte som en har snakket med mener at cocktail er en drikk som har vært med i en internasjonal konkurranse og som det finnes faste oppskrifter på. Bergen kommune anbefaler at departementet tar kontakt med den barfaglige ekspertisen for om mulig å finne frem til et nærmere innhold av begrepet cocktail.

Et annet alternativ vil være å opprettholde dagens definisjon, men innføre en begrensning i forhold til hvor mange cl alkohol en cocktail kan inneholde, om det er 6 cl eller 8 cl bør avklares i forhold til den faktiske mengden alkohol som finnes i dagens cocktails.

10 FJERNING AV BERUSEDE/ PÅVIRKEDE PERSONER

Bergen kommune støtter forslaget om å utvide forskriftens § 1-5 slik at bevillingshaver blir forpliktet til å sørge for at personer som åpenbart er påvirket av rusmidler forlater stedet. Bestemmelsen har mange likhetstrekk med tilsvarende bestemmelse som bare forsvant ved opphevelsen av den tidligere hotelloven. I forhold til bevillingshaverne klargjør bestemmelsen på en helt annen måte hvilke plikter de har enn det dagens bestemmelse gjør.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det bør tas inn en bestemmelse i forskriften om at denne viker for løsgjengerlovens § 24 og straffelovens § 242. Bergen kommune kan ikke slutte seg til at det inntas en slik presisering. Forutsetningen for at bestemmelsen skal vike for løsgjengerloven og straffeloven må i så tilfelle være at angjeldende gjest tas ut av sirkulasjon og blir satt under observasjon av stedets ansatte. Det vil føre til en uholdbar situasjon der åpenbart påvirkede personer blir værende inne blant de øvrige gjestene. Kontrollmyndigheten vil da aldri bli i stand til å påpeke brudd på bestemmelsen, fordi bevillingshaver alltid vil hevde at løsgjengerlovens § 24 og straffelovens § 242 kommer til anvendelse.

En foreslår at det inntas en formulering som tilsier at personer som er så åpenbart påvirket at de faller inn under løsgjengerlovens § 24 og straffelovens § 242 skal anbringes på et egnet sted og holdes under overvåkning.

11. Andre forslag

I tillegg til de forslag som er fremsatt av departementet i høringsnotatet vil vi gjerne fremme et forslag om at det inntas en bestemmelse som tilsvarende en bestemmelse i den tidligere forskrift om orden og lukningstider for overnattings- og serveringssteder, forskriften var gitt av samferdselsdept. 1. juli 1983 med hjemmel i tidligere hotellov. Denne forskrift hadde i § 4 følgende bestemmelse:

"De som er beskjeftiget i overnattings- og serveringssteder, må ikke være beruset i arbeidstiden. Betjeningen må ikke nyte rusdrikk i tjenesten."

Ved de fleste skjenkesteder er det ikke noe problem at de ansatte drikker alkohol i arbeidstiden, men på en del steder er det likevel slik at de ansatte drikker alkohol. Selv har vi ved flere anledninger fått spørsmålet om hvor mye de ansatte kan drikke på jobb. Med en slik innstilling til bruk av alkohol mens man er på jobb mener vi det bør presiseres i forskriften av de ansatte ikke skal være påvirket og at det er forbudt å drikke alkohol i arbeidstiden.

Tilleggsmomenter som tilsier at et slikt forbud bør innføres er hensynet til både gjestenes og de ansattes sikkerhet. Skulle det på stedet oppstå en fare/ krisesituasjon må man som gjest kunne stole på at de ansatte er edrue og kan bidra til redningsarbeidet.

Et slikt forbud vil ikke kunne oppfattes som belastende i forhold til alle de ansatte som ikke drikker alkohol i arbeidstiden.